

Kymenlaakson hyvinvointialue, toimialat
Tytäryhtiö

Talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohje vuosille 2023–2025

Aluehallituksen alustava talousarviokehys vuodelle 2023

Vuosi 2023 on Kymenlaakson hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi. Toiminnot siirtyvät Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymästä sekä Kymenlaakson pelastuslaitokselta Kymenlaakson hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämislakien sekä sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanolain mukaisesti. Lainsäädännössä rajataan maahanmuuttajapalvelujen ja työllisyyspalvelujen siirtymistä hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueen rahoituksen riittävyyden selvittämiseksi hyvinvointialueen suunnitteluvuosille 2023-2025 laadittiin tasapainolaskelma. Hyvinvointialueella sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen rahoitus muuttuu merkittävästi aiemmasta. Kuntien rahoitusosuudet jäävät pois. Arvio hyvinvointialueelle siirtyvistä Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän sekä Kymenlaakson pelastuslaitoksen käyttötalouden kustannuksista on yhteensä 871.132.000 euroa. Tasapainolaskelmassa hyvinvointialueen käyttötalouden toimintakulut vuodelle 2023 ovat arviolta 913.241.000 euroa, rahoituskulut 351.000 euroa ja poistot 10.728.000 euroa. Kehyslaskelman mukaiset toimintatuotot ovat arviolta 85.016.000 euroa ja valtionavustus hyvinvointialueen toimintaan valtiovarainministeriön alustavan arvion (25.8.2022) mukaan 761.893.000 euroa. Näillä tekijöillä vuosille 2023–2027 laadittu tasapainolaskelma osoittaa pysyvää n. 75 – 80 milj. euron alijäämää. Tämä merkitsee tarvetta suunnitella lakisääteiset ja normien mukaiset palvelut pysyvästi n. 75 - 80 milj. euroa edullisemmalla kustannustasolla lähtötasoon nähden.

Toiminnan muutosohjelma

Hyvinvointialueen tulee järjestää lakisääteiset, normien mukaiset sosiaali- ja terveystalouden palvelut hyvinvointialueen asukkaille. Palvelujen järjestämiseksi hyvinvointialue saa valtiolta rahoituksen. Lisäksi palvelutoiminnan rahoitukseen voidaan käyttää asiakasmaksutuottoja ja muita palvelutoiminnan tuottoja. Palvelutoiminta tulee järjestää niin, että toimintaan annettu valtion rahoitus sekä muut toimintatuotot riittävät rahoittamaan sen. Hyvinvointialue ei saa tuottaa pysyvää alijäämää eikä hyvinvointialue saa nostaa pitkäaikaista lainaa käyttötalouden kustannuksiin. Hyvinvointialueen on katettava kertyneet alijäämät kahden vuoden kuluessa alijäämän muodostumisvuodesta.

Kymenlaakson hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma hyvinvointialueen tasapainolaskelmissa ilmenneen n. 60–65 milj. euron tasapainottamistarpeen kattamiseksi vuosille 2023–2025. Toiminnan muutosten vaikutus kustannustasoon vie aikaa, jonka vuoksi toiminnan muutosten kustannusvaikutukset porrastetaan kolmelle vuodelle. Tavoite palvelutoiminnan muutosten kustannusvaikutuksille on koko hyvinvointialueen tasolla seuraava:

Vuosi 2023:	25 000 000 €
Vuosi 2024:	25 000 000 €
Vuosi 2025:	27 000 000 €

Toimialat laativat keskinäisessä yhteistyössä hyvinvointialueelle kolmivuotisen suunnitelman palvelutoiminnan järjestämisestä siten, että palvelutoiminnan kustannustaso laskee pysyvästi hyvinvointialueella vuoden 2025 loppuun mennessä 77 milj. euroa. Vuoden 2023 loppuun mennessä kustannustason pysyvä lasku tulee olla vähintään 25 milj. euroa.

Toimialat suunnittelevat palvelutoiminnan muutokset yhteistyössä toisten toimialojen ja hyvinvointialueen toimielimien kanssa hyvinvointialueen palvelustrategia huomioiden. Talousarvion ja sen toiminnallisten muutosten suunnittelun tukemiseksi hyvinvointialueen hallitus asettaa valmistelua varten poliittisen ohjausryhmän. Talousarvio ja toiminnalliset muutokset valmistellaan yhteistyössä poliittisen ohjausryhmän kanssa.

Toimialat huomioivat palvelutoiminnan kustannusvaikutukset suoraan toimialan talousarvion tuloslaskelmassa 2023 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2024 ja 2025. Talousarvion toimintasuunnitelmassa toimialat avaavat toiminnallisia muutoksia vuodelle 2023 ja määrittelevät näiden toimien kustannusvaikutukset. Lisäksi toimialat avaavat taloussuunnitelmassa vuosien 2024 ja 2025 toiminnalliset muutokset ja näiden toimien vaikutuksen taloussuunnitteluvuosien kustannustasoon.

Talousarviokehys vuodelle 2023

Alustava talousarviokehys vuodelle 2023 on laskettu 25.8.2022 julkistetun alustavan valtion rahoitustiedon pohjalta. Valtion rahoitustietoa päivitetään syksyn 2022 aikana, kun valtiovarainministeriö saa käyttöönsä kaikkien kuntien vuoden 2021 hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten tilinpäätöstiedot. Lopullinen vuoden 2023 valtion rahoitus saadaan talousarvion valmistelua varten tiedoksi vasta loka-marraskuussa 2022. Elokuussa julkistetun alustavan valtion rahoitustiedon pohjalta laaditussa talousarviokehyksessä Kymenlaakson hyvinvointialueen toimintakulut vuodelle 2023 ovat ennen toiminnan sopeuttamista annettuun rahoitukseen 913.241.000 euroa ja toimintatuotot yhteensä 85.016.000 euroa. Kun vuodelle 2023 alustavasti suunniteltu toiminnan sopeutustoimien kustannusvaikutus huomioidaan toimintakustannuksia pienentävänä tekijänä, vuoden 2023 toimintakulukehys on 888.241.000 euroa, jota voidaan käyttää tässä vaiheessa taloussuunnittelun pohjana. Toimintakulusuunnittelun pohja täydentyy valtion rahoituksen päivitysten sekä toiminnan sopeuttamisohjelman suunnittelun myötä. Alustavan kehysten toimintakulut sekä vuodelle 2023 alustavasti

allokoitu osuus toiminnan sopeutustarpeesta jakautuu toimialoille vuoden 2022 tilinpäätösennusteen toimintakulujen suhteessa toimialoille seuraavasti:

2023 menokehityksen jako						
Toimintakehys	KymenHVA yht.	Pelastustoimi	Terveyspalvelut	Sos.palvelut	Strat+intetgr.palv	Konsp+luottamus
	100,0%		43,1%	47,7%	5,5%	3,7%
Kehys 2023	-913 241 242	-19 236 650	-385 337 963	-426 227 681	-49 463 369	-32 975 579
Sopeutustarve 2023 (laskennallinen)	25 000 000		11 870 203	11 919 057		
Suunnittelupohja	-888 241 242	-19 236 650	-373 467 760	-414 308 624	-49 463 369	-32 975 579
Poistot (siirtyvät vuokriin)	-10 728 007					
Rahoitus	-350 685					
	-899 319 934					

2023 tulokehityksen jako						
Toimintakehys	KymenHVA yht.	Pelastustoimi	Terveyspalvelut	Sos.palvelut	Strat+intetgr.palv	Konsp+luottamus
Kehys 2023	85 016 781	1 913 307	43 363 545	35 431 475		4 308 453

Yllä esitetty toimintakulujen ja -tuottojen jakautuminen toimialoille on viitteellinen, suuntaa antava ja sen tarkoituksena on auttaa hahmottamaan toiminnan muutostarpeen suuruus nykytilaan. Lopullinen toimintakuluraamin jakautuminen määräytyy suunniteltujen toiminnan sopeutustoimien toimialoittaisten kustannusvaikutusten mukaisesti. Toimintakulujen ja toiminnan sopeutustoimien yhteensovittaminen vaatii toimialojen yhteistä toiminnan ja talouden suunnittelua koko hyvinvointialueen tasolla. Tätä yhteensovittamista ja kokonaisvaltaista toiminnan suunnittelua varten toimialat kokoontuvat yhteisiin työpajoihin 30.8.-16.9.2022.

Talousarvion 2023 laatimisessa huomioitavaa

Maahanmuuttajapalvelut ja työllisyyspalvelut

Sosiaalihuoltolain mukaista kuntouttavaa työtoimintaa lukuun ottamatta työllisyyspalvelut siirtyvät alueen kuntien järjestettäväksi. Työmarkkinatuen osuus siirtyy kunnille. Maahanmuuttajapalvelut siirtyvät myös alueen kuntien järjestettäväksi. Hyvinvointialueelle jää maahanmuuttajille ja työttömille työnhakijoille suunnattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen sisältyen muun väestön sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen. Maahanmuuttajien ja työttömien työnhakijoiden sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ei ole osoitettu erikseen rahoitusta.

Kuraattori- ja psykologipalvelut

Kunnista siirtyy hyvinvointialueelle alueen oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalvelut. Hyvinvointialue budjetoi kuraattori- ja psykologipalvelujen palkkakustannukset ja muut toiminnasta aiheutuvat kustannukset Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialalle.

Toimintatuotot

Myyntituottoihin budjetoidaan muilta hyvinvointialueilta laskutettavat kustannukset sekä Valtiokonttorilta, KELA:lta ja vakuutusyhtiöiltä laskutettavat tuotot enintään vuoden 2022 tason mukaisesti. Asiakasmaksutuottoihin ei ole tulossa

lainsäädännön muutoksia vuodelle 2023. Maksutuotot arvioidaan siksi varovaisuuden periaatteen mukaisesti vuoden 2022 suorite- ja maksutietojen perusteella, ellei toiminnan muutoksesta johtuen ole perusteltua budjetoida maksutuotoja toisin. Avustukset ja muut toimintatuotot budjetoidaan tiedossa olevien toteutumien mukaisesti.

Henkilöstökustannukset

Henkilöstökustannusten budjetointia varten on annettu erillinen ohje:

[Ohje talousarvion 2023 henkilöstösuunnitteluun](#)

Talousarvioon liitetään henkilöstösuunnitelma. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään uudet tehtävät ja virat sekä näiden lakkautukset ja muutokset, ml. nimikemuutokset. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään myös henkilöstökustannusten muutosten perusteet edelliseen vuoteen nähden. Taloussuunnittelun kehyslaskelmissa on käytetty palkankorotusprosentteina 3,4 % vuodelle 2023, 0,9 % vuodelle 2024 ja 1,2 % vuodelle 2025. Käytetty palkankorotusprosentti noudattelee yleisiä kunnallisia sopimuskorotuksia, mutta talousarvion laadintaohjetta valmisteltaessa hoitoalan palkkaratkaisu on edelleen avoinna, joten palkankorotusvaraa tarkistetaan, kun työmarkkinaosapuolet pääsevät ratkaisuun hoitohenkilöstön palkoista. Henkilöstösuunnitelma on osa talousarvioehdotuksen sisältöä ja se laaditaan myös suunnitelmavuosille.

Palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ja muut toimintakulut

Talousarviokehys on laskettu 3,6 %:n palvelujen oston sekä 2,1 %:n aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden, avustusten ja muiden toimintakulujen kustannusten nousu huomioiden. Kustannustason nousu budjetoidaan enintään arvioitujen toteutuvien kustannusten mukaisesti. Kustannustason nousu ei saa ylittää toimialalle annettua talousarviokehystä. Toimialan tulee suunnitella palvelutoimintansa siten, että annettu rahoitus riittää kattamaan palvelutoiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Vuokrat

Toimialat budjetoivat toimitilavuokrat Kymsote-Kiinteistöt Oy:n ilmoittamien tilavuokrien mukaisesti. Toimialat suunnittelevat toimitilojen käytön kustannustehokkaasti. Tilojen käyttöaste pyritään pitämään korkeana. Toimitilojen käyttö suunnitellaan yhteistyössä Kymsote-Kiinteistöt Oy:n kanssa.

Investoinnit ja investoinnin luonteiset hankinnat (ml. leasing)

Valtiovarainministeriö vahvistaa vuosittain hyvinvointialueelle pitkäaikaisen lainan nostoa varten lainanottovaltuuden, jolla voidaan rahoittaa hyvinvointialueen investointeja. Vuodelle 2023 lainanottovaltuus on 225 445 146 euroa. Todenäköisesti suunnitelmavuosille lainanottovaltuus on merkittävästi pienempi, joten taloussuunnittelussa on huomioitava mahdollinen tarve ICT-ohjelmistojen rahoitukseen käyttötalouden tuloilla.

Hyvinvointialue vuokraa toimitilat Kymsote-Kiinteistöt Oy:ltä täysin varusteltuna. Vuokrat sisältävät tilojen ylläpito- ja pääomavuokran osuuden sekä tilojen varustelun (koneet, kalusteet, välineet, laitteet, ajoneuvot ja muu kalusto). Hyvinvointialueen investoinnit ja investoinnin luonteiset hankinnat toteutetaan Kymsote-Kiinteistöt Oy:n toimesta, jonka kanssa toimialat neuvottelevat hankinnoista. Kymsote-Kiinteistöt Oy kohdistaa investointien kustannukset poistoajalla hyvinvointialueiden tilavuokriin. Investointisuunnitelma toimitetaan vuosittain valtiovarainministeriöön hyväksyttäväksi. Suunnitelmakauden 2023–2027 hyvinvointialueen konsernin investointisuunnitelma toimitetaan valtiovarainministeriöön 1.10.2022 mennessä.

Hyvinvointialueen toteuttamat investoinnit kohdistuvat ICT-ohjelmistojen hankintoihin ja päivityksiin. ICT-investoinnit suunnitellaan Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialalla. ICT-investoinnit sisällytetään valtiovarainministeriölle toimitettavaan investointisuunnitelmaan.

Toimialojen ja tulosalueiden talouden valmistelu

Toimialan tuloslaskelma

Toimialan tuloslaskelma esitetään tuloslaskelmaa koskevan kaavan tasolla. Sisäiset erät esitetään omilla riveillään. Toimialan tuloslaskelman toimintatuotot ja toimintakulut summautuvat toimialan tulosalueiden toimintatuotoista ja toimintakuluista. Talousarvio syötetään heti alusta alkaen, talousarvion laadintavaiheessa, taloussuunnittelujärjestelmään kustannuspaikka- ja tilitasolle. Talousarvion laadintaprosessin aikana tulevat muutokset syötetään viiveettä taloussuunnittelujärjestelmään ao. tilille ja kustannuspaikalle. Talousarvio laaditaan talousarviovuoden 2023 lisäksi myös taloussuunnitelmavuosille 2024–2025. Talousarviovuoden ohella myös suunnitelmavuosien huolellisella suunnittelulla on iso merkitys pitkäjänteisen toiminnan ja talouden suunnittelun kannalta. Toiminnan muutosten kustannusvaikutukset tulee budjetoida suunnitteluvuosille niin että toiminnan muutosohjelman euromääräiset tavoitteet vuosille 2024–2025 ilmenevät taloussuunnitelmassa.

Tulosalueiden toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Talousarviossa toimialojen jälkeen esitetään tulosalueiden talousarviot. Tulosalueiden talousarvioehdotukset esitetään toimintatuotot ja –kulut (ulkoiset ja sisäiset eri riveillä) sekä toimintakate muodossa.

Talousarvio ja taloussuunnitelma esitetään 1000 euron tarkkuudella.

Suunnitelmavuodet 2024–2025

Suunnitelmavuosien 2024–2025 pohjana käytetään talousarviovuotta 2023. Suunnitelmavuosille merkitään tulo- ja kustannusmuutokset edelliseen vuoteen verrattuna. Suunnitelmavuosien rahanarvona käytetään vuotta 2023. Suunnitelmavuosille tuotot ja kulut budjetoidaan enintään suunnitellun tarpeen mukaisesti. Taloussuunnitelmavuosia budjetoitaessa on huomioitava toiminnallisten ja lainsäädännöllisten muutosten vaikutus toimialojen suunnitteluvuosiin. Taloussuunnitelmavuosien menokehys ei saa suunnitelmavuosina ylittyä hyvinvointialueen tasolla, sillä toiminta tulee suunnitella annettujen resurssien puitteissa.

Taloussuunnitelmakehyksessä on käytetty seuraavia ohjeellisia muutosprosentteja edelliseen vuoteen verrattuna:

	2023	2024	2025
Myyntituotot	+0,0	+1,5	+0,5
Maksutuotot	+0,0	+1,5	+0,5
Avustukset (tuotot)	+0,0	+0,0	+0,0
Muu toimintatuotot	+0,0	+0,0	+0,0
Palkat ja palkkiot	+3,4	+0,9	+1,2
Palvelujen ostot	+3,6	+3,1	+2,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	+2,1	+1,7	+1,5
Avustukset (kulut)	+2,1	+1,7	+1,5
Muu toimintakulut	+2,1	+1,7	+1,5

Ohjeellisten muutosprosenttien lisäksi taloussuunnitelmakehyksessä on huomioitu toiminnan muutosohjelman 2023–2025 tavoitteen vaikutus käyttötalouden menoja vähentävänä.

Taloussuunnitelman käyttötalon tekstiosa

Taloussuunnitelmissa esitetään toimialoittain seuraavat kohdat:

Toimialan palvelusuunnitelma ja käyttötalon perustelut

- Palvelusuunnitelmassa esitetään toimialan tarkoitus ja strategiset painopisteet (2–5 keskeistä)
- Palvelusuunnitelmassa esitetään hyvinvointialueen strategiasta johdetut tavoitteet ao. toimialalla. Palvelusuunnitelmassa esitettävät toimialan tavoitteet ohjaavat tulosaluekohtaista vuositasoisten tavoiteasettelua. Toimialojen ja tulosalueiden tavoitteet pyritään saamaan LATO-raportointiin, jotta tavoitteet voidaan esittää yhdenmukaisessa formaatissa.
- Palvelusuunnitelmaan sisällytetään henkilöstömäärätiedot. HR-osasto ilmoittaa henkilöstömäärät taloussuunnittelua varten toimialoittain ja tulosalueittain.

Tulosalueen palveluajatus, toimintaympäristön muutokset, merkittävät riskit ja epävarmuustekijät suunnitelmakaudella

- Tulosalueen palveluajatus lyhyesti ja vuoden 2023 toiminnan painopisteet (2–5 keskeistä)
- Merkittävät lainsäädännön muutokset
- Merkittävät toiminnalliset muutokset
- Millaisia riskejä tai epävarmuustekijöitä mahdollisten tavoitteiden saavuttamiseen sisältyy ja millaisia toimenpiteitä tavoitteisiin pääseminen edellyttää.

Toiminnan tasapainotusohjelma

- Tasapainotusohjelman pääpiirteet ja toiminnan muutostekijät
- Tasapainotusohjelman merkittävimmät toiminnalliset muutokset ja niiden vaikutus palvelutoimintaan (asiakkaat ja henkilöstö) ja toimialan talouteen.

Suorite- ja tunnuslukutiedot esitetään talousarviokirjan liitteenä. Suorite- ja tunnuslukutietojen raportoinnissa tulee ottaa huomioon tulosalueille asetetut tavoitteet sekä talousohjelma. Toimialat suunnittelevat raportoimansa suorite- ja tunnuslukutiedot ja näiden vuositavoitteet yhteistyössä tiedolla johtamisen tiimin kanssa. Tiedolla johtamisen tiimi tuottaa suorite- ja tunnuslukutiedot talousarvion liitteeksi.

Toimialojen ja tulosalueiden tulee valmistella tekstiosuus talousarvioon tiiviisti, toiminnan ja talouden sekä tavoitteiden ja riskien kannalta merkittäviin seikkoihin keskittyen.

Aikataulu

[Linkki talousarvioprosessin aikatauluun](#)

Tytäryhtiön materiaali (tavoitteet ja tilaohjelma 2023–2025) palautetaan 23.9.2022 mennessä talousyksikköön.

Tietojen toimittaminen talousarviota varten

Tiedot talousarviota varten toimitetaan talousarvion valmistelussa käytettävään Talousraportointi- nimiseen Teams-työtilaan, siellä alakansioon: TALOUSARVIO – Talousarvio 2023 – Talousarvion materiaalipalautus. Linkki materiaalin palautuskansioon:

[Talousarvion materiaalipalautus](#)

Lisätietoja:

Suvi Vuorinen, taloussuunnittelija

puh. 040 678 7399

suvi.vuorinen@kymsote.fi

Jakelu:

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Sosiaalipalvelut

Pelastustoimi

Strategia- ja integraatiopalvelut

Tiedolla johtamisen tiimi

Konsernipalvelut

Kymsote-Kiinteistöt Oy